

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA

FÖLDRAJZ

==== Izpitna pola 2 ====

2. feladatlap

Geografija Slovenije in Madžarske
Szlovénia és Magyarorsztág földrajza

Ponedeljek, 2. junij 2008 / 80 minut

2008. június 2., hétfő / 80 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A jelölt két értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.

A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 2 strani.

A feladatlap terjedelme 16 oldal, ebből 3 üres. A színes melléklet terjedelme 2 oldal.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 20 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapokra)!

A feladatlap 20 feladatot tartalmaz. Összesen 40 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntetjük az elérhető pontszámot is.

*Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlap** erre kijelölt helyére!*

Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.

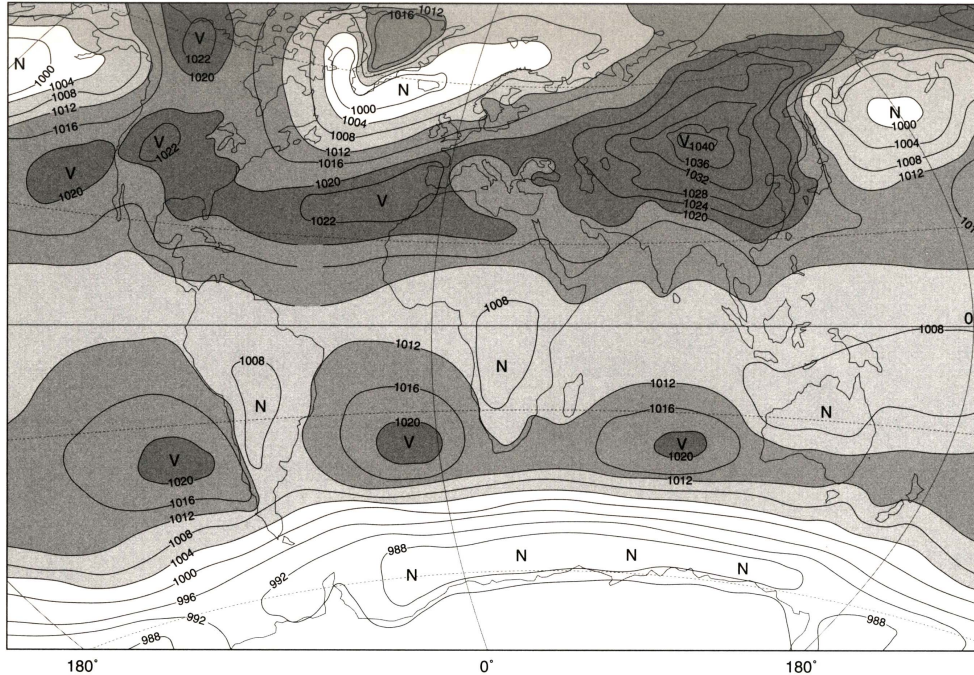
Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

D1 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

1. Po **karti 1** imenujte **vremenotvorno središče** nad osrednjo Azijo ter ugotovite **njegov vpliv** na temperature in oblačnost v Sloveniji tako, da obkrožite pravilna odgovora.

Az **1. számú térkép** alapján nevezze meg a közép-ázsiai térségben kialakult **akcióközpontot**, és állapítsa meg a Szlovéniában kifejtett **hatását** a hőmérsékletre és a felhősödésre úgy, hogy bekarikázza a két helyes választ.

Karta 1 / 1. sz. térkép

(Vir: Kunaver, J., in drugi, 1996: *Obča geografija, delovni zvezek*, str. 20. DZS. Ljubljana)

Vremenotvorno središče: _____

Akcióközpont:

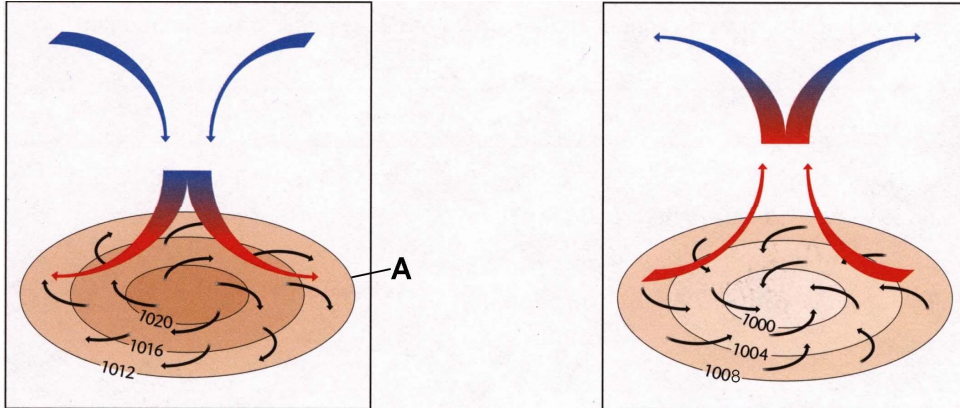
Temperature:	nizke	srednje	visoke
Hőmérséklet:	alacsony	közepes	magas
Oblačnost:	oblačno	delno oblačno	jasno
Felhősödés:	borús	részben borult	derűs

(2 točki/pont)

2. Imenujte črto, ki je na **sliki 1** označena s črko **A** in obkrožite sliko, ki prikazuje prevladujoče kroženje zraka v Sloveniji, v vremenski situaciji, ki jo prikazuje **karta 1**.

Mi a neve annak a vonalnak, amely az 1. sz. ábrán A betűvel van jelölve? Karikázza be azt az ábrát, amelyik az 1. sz. térképen bemutatott időjárási helyzet alapján a Szlovéniában uralkodó légkörczést ábrázolja.

Slika 1 / 1. sz. ábra

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2003: Obča geografija, delovni zvezek, str. 24. Modrijan. Ljubljana)

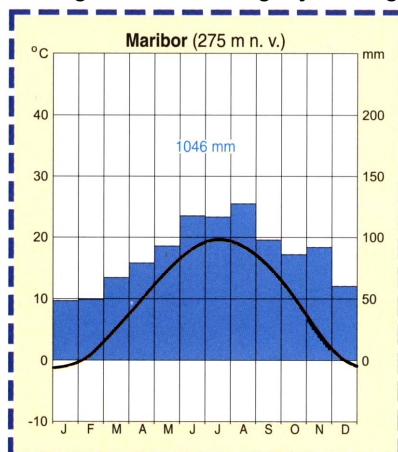
Črto imenujemo / A vonal neve: _____.

(2 točki/pont)

3. **Klimogram 1** prikazuje podnebne značilnosti enega izmed slovenskih krajev. Ali je ta kraj v **Submediteranski, Subpanonski** ali **Alpski** Sloveniji?

Az 1. sz. éghajlati diagram egy szlovéniai helység éghajlati jellegzetességeit ábrázolja. Vajon e helység a szubmediterrán, a szubpannon vagy az alpesi Szlovéniában van?

Klimogram 1 / 1.sz. éghajlati diagram

(1 točka/pont)

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 2000: Živim v Sloveniji, str. 27. Modrijan. Ljubljana)

4. Napišite **eno** od **makroregij**, ki je v **nalogi 3 niste izbrali** ter s padavinskimi in temperaturnimi značilnostmi pojasnite, zakaj **klimogram 1** ne prikazuje podnebnih značilnosti kraja v njej.

Válasszon ki egyet azon két nagytáj közül, amelyet az előző 3. feladatban nem választott. Az így kiválasztott nagytáj jellegzetes csapadéka és hőmérséklete alapján magyarázza meg, miért nem lehet az 1. sz. éghajlati diagramon ábrázolt település az ön által kiválasztott nagytájban.

Makroregija / Nagytáj: _____

Padavine / Csapadékok: _____

Temperature / Hőmérsékletek: _____

(2 točki/pont)

5. **Burja** je močan in sunkovit veter, ki je pogost tudi v Sloveniji. Opišite ta veter glede na spodaj navedene značilnosti.

A bóra heves lökésekkel járó szél, amely Szlovéniára is jellemző. Írja le ezt a szelet a lent felsorolt jellemzők alapján.

Ime Submediteranske regije, kjer piha: _____

A szubmediterrán régió neve, ahol előfordul:

Iz katere smeri neba najpogosteje piha: _____

Melyik égtáj irányából fúj leginkább:

V katerem letnem času je najpogostejša: _____

Melyik évszakra a legjellemzőbb:

Prilagoditev ljudi na življenje v pokrajinah, kjer piha: _____

Az emberek alkalmazkodása azokban a térségekben, ahol előfordul:

(3 točke/pont)

D2 – SLOVENIJA / SZLOVÉNIA

6. Imenujte **planoto** in **hribovje** na območjih parkov, ki sta v **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** označena s številka **10** in **11**.

Nevezze meg az 1. sz. mellékleten (a 2. sz. feladatlap melléklete) a parkok térségében 10-es és 11-es számmal jelölt fennsíkot és hegységet.

10 (hribovje / hegység): _____

11 (planota / fennsík): _____

(2 točki/pont)

7. Imenujte park, ki je v **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** označen s številko **1**, in naštejte dva vzroka, ki narekujejo **ustanavljanje** zavarovanih območij.

Nevezze meg azt a parkot, amely az 1. sz. mellékleten (a 2. sz. feladatlap melléklete) 1-es számmal van jelölve. Soroljon fel két okot, amely védett területek létrehozására szólít fel.

Park / Park: _____

Vzroka / Okok:

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

8. **Priloga 2 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje kmetijsko obremenjevanje okolja v Sloveniji leta 2000. Opišite dva različna **okoljska** problema, ki se pojavljata na območjih s kritično obremenjenostjo.

A 2. sz. mellékleten (a 2. sz. feladatlap melléklete) a környezet mezőgazdasági terhelését ábrázolják Szlovéniában 2000-ben. Írjon le két különböző környezeti problémát, amelyek a kritikus terheltségű térségekben jelentkeznek.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

9. Na obremenjenost okolja poleg kmetijstva vplivajo še druge gospodarske dejavnosti. Pojasnite različna **vzroka**, ki sta vplivala na močno **onesnaženje** Mežiške doline in Črnega revirja.

A mezőgazdaságon kívül más gazdasági tevékenységek is hatnak a környezet terheltségére. Magyarázzon meg két olyan okot, a mely befolyásolta a »Mežiška dolina« és a »Črni revir« térségek súlyos szennyezettségét.

Mežiška dolina: _____

Črni revir: _____

(2 točki/pont)

10. Obkrožite **demografsko ogroženo** območje Slovenije.

Karikázza be Szlovénia demográfiailag veszélyeztetett területét.

Dravsko polje

Idrijsko hribovje

Velenjska kotlina

Pojasnite **naravnogeografski** vzrok za demografsko ogroženost tega območja.

Magyarázza meg e térség demográfiai veszélyeztettségének természetföldrajzi okát.

(2 točki/pont)

E1 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

11. *A Kárpát-medence különféle éghajlati hatások találkozási helyén fekszik, ennek következtében éghajlata átmeneti jellegű.*

Panonska kotlina leži ob stičišču različnih podnebnih vplivov, zato ima njeno podnebje prehodni značaj.

Írja le annak az éghajlati típusnak a nevét, amely leginkább befolyásolja

Napišite, kateri tip podnebja vpliva najbolj na:

- 1 *Magyarország északnyugati területeit:*
severozahodne predele Madžarske:

- 2 *Magyarország délkeleti területeit:*
jugovzhodne predele Madžarske:

(2 pont/točki)

12. *A Kárpát-medence magashegység-kerete fontos tényezője Magyarország éghajlatának.*

Višji gorski obod Panonske kotline predstavlja pomemben dejavnik podnebja na Madžarskem.

Magyarázza meg e tényező két hatását:

Razložite dva vpliva tega podnebnega dejavnika:

1

2

(2 pont/točki)

13. *Az éghajlat fontos talajképző tényező. Melyik talaj a legjobb termőtalaj Magyarországon, és hol van leginkább elterjedve?*

Podnebje je pomemben pedogenetski dejavnik. Katera prst je najrodovitnejša na Madžarskem in kje je najbolj razširjena?

- 1 *Talajtípus / Tip prsti:* _____

- 2 *Ebben a régióban van leginkább elterjedve:* _____

Regija, kjer je najbolj razširjena:

(2 pont/točki)

14. *A talajon kívül az éghajlat gyakorolja a legnagyobb hatást a természetes növényzetre.*

Na naravno rastlinstvo vpliva ob prsteh najbolj podnebje.

- 1 *Mi a természetes növényzete és a legfőbb talajtípusa Magyarország alföldjeinek? Melyik éghajlat hatott rá?*

Zapišite vrsto naravnega rastlinstva in najpomembnejši tip prsti v nižinskih predelih Madžarske? Kateri tip podnebja je vplival na to?

<i>domborzati egység / reliefna enota</i>	<i>alföldek / nižinski predeli</i>
<i>természetes növényzet vrsta naravnega rastlinstva</i>	
<i>talajtípus / tip prsti</i>	
<i>éghajlat / tip podnebja</i>	

- 2 *Mi a természetes növényzete és a legfőbb talajtípusa Magyarország dombságainak és középhegységeinek, valamint mely éghajlat hatott rájuk?*

Zapišite vrsto naravnega rastlinstva in najpomembnejši tip prsti v gričevnatih in sredogorskih pokrajinah Madžarske? Kateri tip podnebja je vplival na to?

<i>domborzati egység reliefna enota</i>	<i>dombságok és középhegységek gričevja in sredogorja</i>
<i>természetes növényzet vrsta naravnega rastlinstva</i>	
<i>talajtípus / tip prsti</i>	
<i>éghajlat / tip podnebja</i>	

(2 pont/točki)

15. *Röviden írja le, milyen veszélyek fenyegetik a talajokat Magyarországon, majd fejtse ki, hogyan lehet ezt megakadályozni, illetve hogyan lehetne ezen javítani.*

Opišite vzrok za ogroženost prsti na Madžarskem, in predlagajte način, kako bi lahko preprečili, oziroma izboljšali obstoječe stanje.

- 1 *Veszélyek / Vzrok:* _____

- 2 *Ennek megakadályozása, javítása / Način:* _____

(2 pont/točki)

E2 – MAGYARORSZÁG / MADŽARSKA

16. *Magyarországon a 21. század elején több mint 250 várost tartanak nyilván.*

Madžarska ima na začetku 21. stoletja nekaj več kot 250 mestnih naselij.

1 *A lakosság hány százaléka él városokban Magyarországon? Karikázza be a megfelelő számot!*

Kolikšen delež prebivalstva živi v mestih na Madžarskem? Obkrožite pravilni odgovor.

a) 53%

b) 86%

c) 64%

2 *Soroljon fel három városalapító funkciót!*

Naštejte tri mestotvorne funkcije.

(2 pont/točki)

17. *Írja a vonalra a magyarországi városok előtti betűket sorrendben úgy, hogy kezdje a legnyugatibb várost jelölő betűvel.*

Na spodnjo črto napišite črke pred imeni madžarskih mest po vrstnem redu tako, da pričnete s črko pred najzahodnejšim mestom.

a) Szeged

b) Budapest

c) Kőszeg

d) Lenti

e) Székesfehérvár

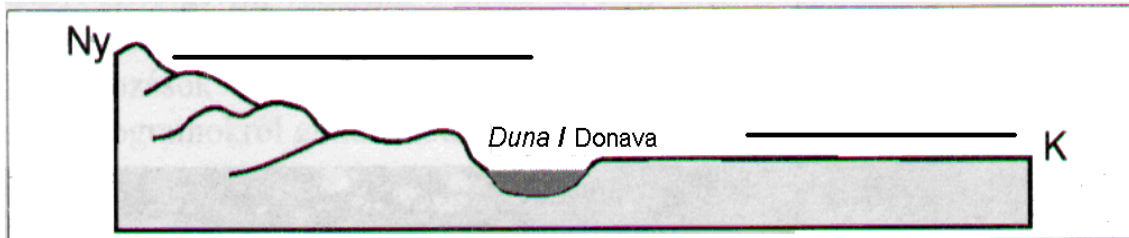
(2 pont/točki)

18. *Budapest a síkságok és hegyvidék találkozásánál, a Duna két partján terül el.*

Budimpešta se nahaja na stiku ravnine in pogorja ter se razteza na obeh obalah Donave.

- 1 *Írja az 2. sz. ábrában lévő vonalakra a két felszínforma földrajzi nevét!*
Na črti **slike 2** napišite geografski imeni reliefnih oblik.

Slika 2 / 2. sz. ábra

- 2 *Budapest melyik városrésze van*
Kateri del Budimpešte se nahaja:

a Duna bal partján: _____
na levem bregu Donave:

a Duna jobb partján: _____
na desnem bregu Donave:

(2 pont/točki)

19. *Nézzze meg a 3. sz. mellékletet (a 2. sz. feladatlap melléklete), majd írja le, miért vált Budapest fürdővárossá!*

Oglejte si **Prilogo 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** in opišite, zakaj je Budimpešta kopališčno mesto?

(2 pont/točki)

20. *Már a kezdetektől fogva meghatározó szerepet töltött be a Duna Budapest fejlődésében. Írja le a Duna két fontos szerepét a mai város és lakosai fejlődése szempontjából!*

Že od začetkov razvoja naselja je imela Donava odločilno vlogo za razvoj Budimpešte. Opišite dve funkciji Donave za razvoj sodobnega mesta in njenega prebivalstva.

1 _____

2 _____

(2 pont/točki)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal